

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Satakunnan Hyvinvointialue

Sisältö

1. Hyvinvointisuunnitelman valmistelu
2. Hyvinvointisuunnitelman sisältö
3. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilannekuva Satakunnassa
4. Hyvinvointisuunnitelman huolenaiheet
5. Hyvinvointisuunnitelman onnistumiset
6. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Satakunnan hyvinvointialueella
 - Perhekeskustoiminta
 - Lastensuojelu
7. Yhteistyö eri tahojen kanssa
8. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta

1. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelu

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma perustuu lastensuojelulain 12 §
- Satakunnan Hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2024-2025
- Suunnitelma on osa Satakunnan Hyvinvointialueen laajaa hyvinvointikertomusta ja suunnitelmaa
- Hyvinvointisuunnitelman tarkoituksena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia sekä tukea lastensuojelun järjestämistä ja kehittämistä
- Suunnitelmassa korostuvat lapsen osallisuuden vahvistaminen, eriarvoisuuden torjunta sekä palvelujen vahvistaminen
- Satakunnan Hyvinvointialueen strategia ja arvot: palvelemme yhdenvertaisesti, kohtaamme inhimillisesti, toimimme ammatillisesti ja uudistamme vastuullisesti, on otettu huomioon suunnitelmassa
- Suunnitelma on laadittu yhteistyötahojen kanssa yhteisesti

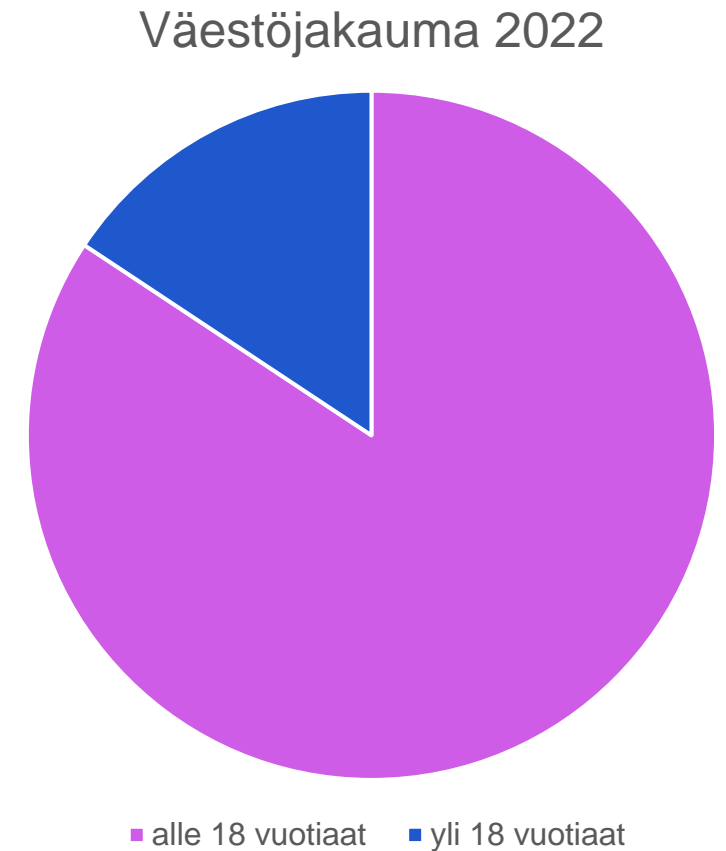
2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sisältö

- Tietoa Satakuntalaisten lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta, hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- Lastensuojelun tarve, lastensuojeluun varattavat voimavarat ja lastensuojelun palvelujärjestelmä
- Perhekeskustoiminta Satakunnassa
- Yhteistyötä alueen eri viranomaisten sekä lasten ja nuorten palveluita tuottavien tahojen välillä
- Tavoitteet, toimenpiteet ja niiden seuranta

3. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilannekuva Satakunnassa

- Vuonna 2022 Satakunnan väestöstä 17.2 % oli alle 18-vuotiaita, eli Satakunnassa oli noin 36 500 lasta ja nuorta.
- Satakunnan hyvinvointialueella oli vuonna 2022 lapsiperheitä 19 842, joista 4751 (23,9 %) oli yhden vanhemman perheitä.
- Lapsiperheiden sijoittuminen Satakunnassa keskittyy Porin seudulle, ja harvempi sijoittuu Pohjois-Satakuntaan.

4. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman huolenaiheet 1/3

Lasten ja nuorten elintavat ovat heikentyneet

- Noin kolmasosa lapsista ja nuorista on ylipainoisia (ml. Lihavuus), mikä on maan korkeinta kaikissa ikäryhmissä
- Yli neljäsosa jokaisen luokka-asteen oppilaasta kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi
- Sähkösavukkeiden käyttö on lisääntynyt
- Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien elintavat ovat heikommät kuin lukiolaisten

4. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman huolenaiheet 2/3

Kokemus omasta osallisuudesta ja mielen hyvinvointi ovat heikentyneet

- Lasten ja nuorten erittäin heikko osallisuuden kokemus on lisääntynyt
- Kohtalaista tai vaikeaa ahdistusta kokevien lasten ja nuorten määrässä on merkittävä kasvu niin Satakunnassa kuin koko maassa
- Kokemukset vahvasta positiivisesta mielenterveydestä ovat laskussa

4. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman huolenaiheet 3/3

Turvattomuuden kokemus on kasvanut

- Nuoret kokevat aiempaa enemmän turvattomuutta, kuten kiusaamista ja seksuaalista häirintää
- Myös vanhemman liiallinen juominen aiheuttaa huolta satakuntalaisissa nuorissa

5. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman onnistumiset

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien lasten ja nuorten osuus on kasvanut vuodesta 2021. Pojat liikkuvat tyttöjä yleisemmin

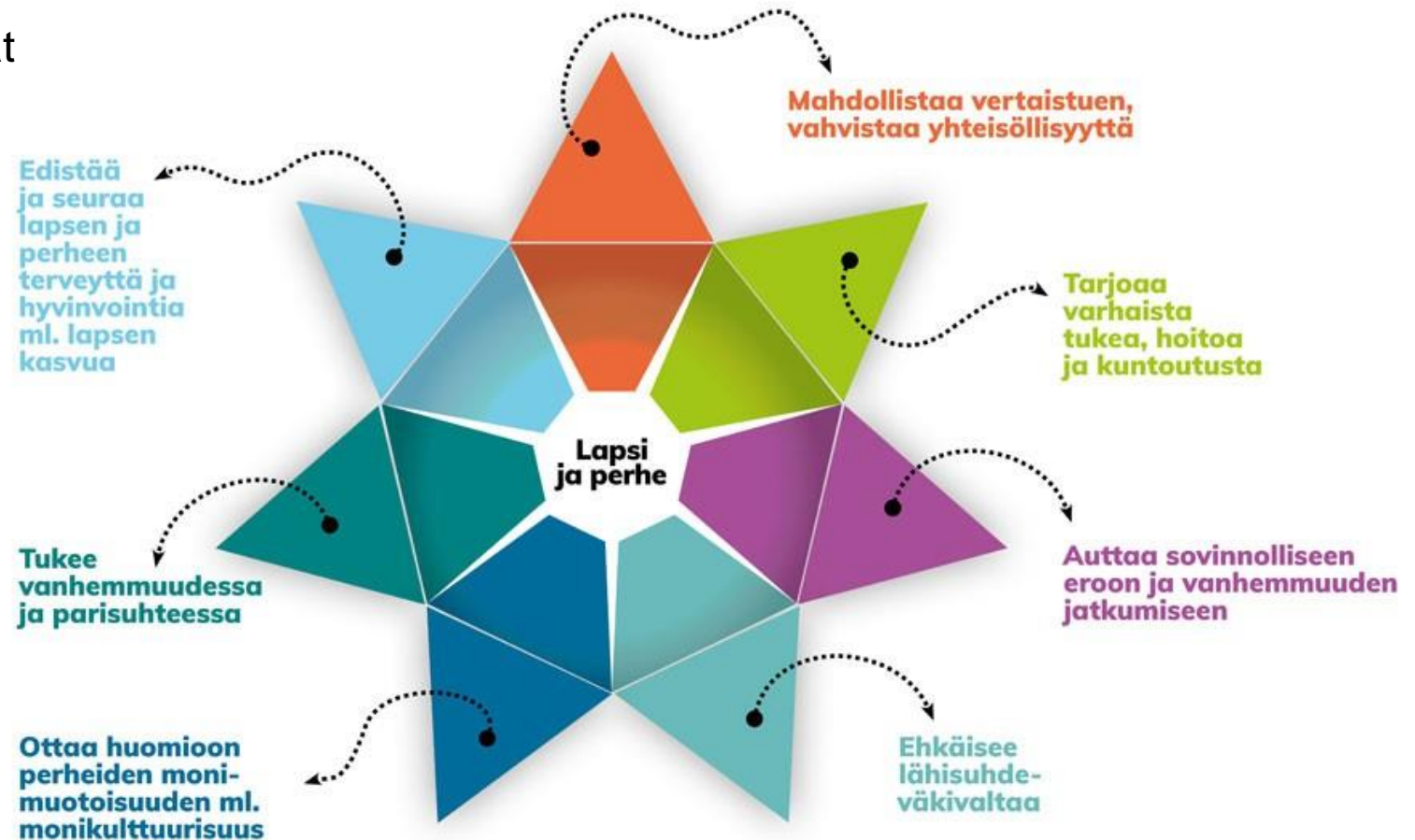
Nuorisotyöttömien määrä on Satakunnassa laskusuunnassa. Vuodesta 2017 vuoteen 2022 laskua nuorisotyöttömyydessä on ollut 22,67 %

Lasten ja nuorten huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna vähentynyt tai vähintäänkin tasaantunut

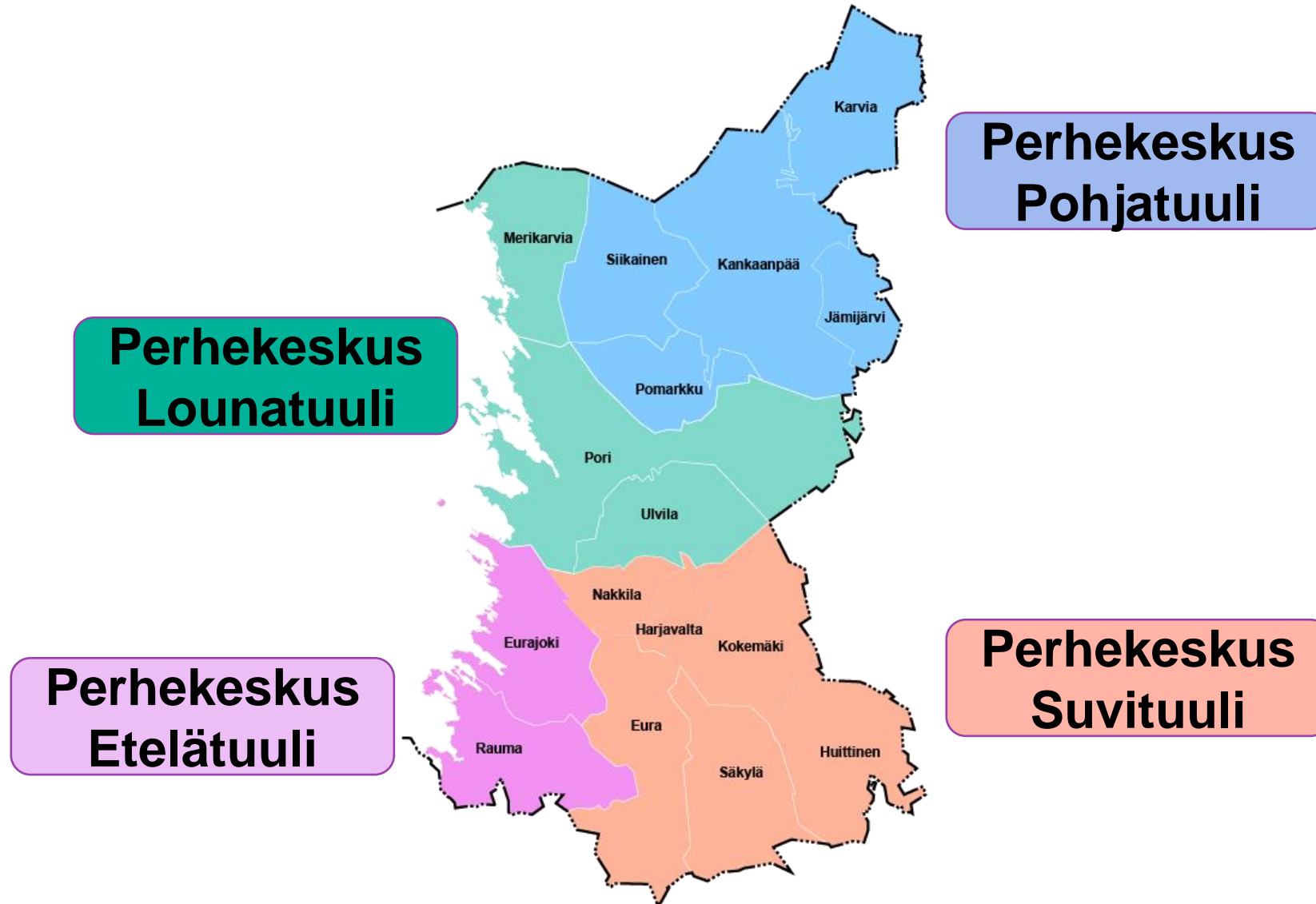
6. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Satakunnan hyvinvointialueella

THL: Perhekeskuksen tehtävät

Satakunnan perhekeskukset

**Perhekeskus
Lounatuuli**

**Perhekeskus
Pohjatuuli**

**Perhekeskus
Etelätuuli**

**Perhekeskus
Suvituuli**

Lastensuojelu

- Asiakassuunnitelman laatiminen, avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus, huostaanotto sekä sijaishuollon järjestäminen ja jälkihuolto ovat lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua. Lastensuojelussa on käytössä systeeminen työote ja sen keskiössä ovat 17 eri systeemistä tiimiä.
- Satakunnassa on avohuollon asiakkuudessa noin 1200 lasta. **Vuonna 2022 avohuollon asiakkaiden osuus Satakunnassa oli 4,6 % vastaavan ikäisestä väestöstä (0–17 –vuotiaat). Lukema koko Suomessa oli 4,3 %.**
- Satakunnassa sijaishuollossa olevien lasten määrä on noin 430, joista noin 2/3 on sijoitettu perhehoitoon ja kolmasosa laitostyöyksiköihin. Suurin osa laitossijoituksista toteutuu ostoyksiköihin, kustannukset näistä sijoituksista ovat noin 25 miljoonaa vuodessa. **Vuonna 2022 huostaan otettujen lasten osuus Satakunnassa oli 1,2 % vastaavan ikäisestä väestöstä (0–17–vuotiaat). Lukema koko Suomessa oli 1,1 %.**
- Lapselle tai nuorelle syntyy subjektiivinen oikeus jälkihuoltoon joko pitkän avohuollon sijoituksen tai huostaanoton päättymisen jälkeen. Jälkihuollossa tuetaan lasta tai nuorta hänen tarpeensa huomioiden asiakassuunnitelman mukaisesti. Jälkihuollossa olevien asiakkaiden tarve tuelle on erityisen suuri, sillä useinkaan heillä ei ole sellaisia läheisverkostoja, joihin voisi tukeutua. Myös ylisukupolvisuuden uhka on olemassa.. Jälkihuollossa olevien asiakkaiden määrä on vajaa 450.
- Omien lastensuojelulaitosten paikkaluku on yhteensä 59.Laitokset ovat profiloituneet eri tavoin ja eri ikäisille lapsille. Laitostoimintaan sisältyy myös vastaanottoperhetoiminta, jossa perheitä on 11. Oma palveluna toteutetaan myös perhekuntoutusta, jossa paikkoja on kuudelle perheelle. Oman laitostoiminnan piirissä on noin 25 % sijoitetuista lapsista.
- Kokemusasiantuntijuus toteutuu Satanuorten kautta, toimintaa jo yli 10 vuotta.
- Tulevaisuutta ajatellen vastaanottoperheitä tulisi olla yli 20. Satakunnan hyvinvointialueelle tulisi saada oma vaativan tason lastensuojeluyksikkö ja laitosmuotoista perhekuntoutusta tulisi lisätä omana toimintana.
- Haasteita asiakastarpeiden vastaamiseen aiheuttaa sosiaalityöntekijöiden rekrytointihaasteet.

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Kunnat

- Tärkein yhteistyökumppani!
- Varhaiskasvatus, koulut /oppilaitokset, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, hyte-palvelut, maahanmuuttopalvelut jne.
- Perhekeskusten ja kuntien välinen yhteistyö on välttämätöntä hyvinvoinnin edistämiseksi ja varhaisessa vaiheessa auttamiseksi.
- Erityispalveluiden ja kuntien toimijoiden yhteistyö on myös välttämätöntä korjaavien palveluiden ja toimien mahdollistamiseksi.

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Kolmas sektori ja seurakunnat

- Yhdistykset, järjestöt, seurat, liitot, seurakunnat jne.
- Yhteistyö lisää ja vahvistaa lapsille, nuorille ja lapsiperheille suunnattua ennaltaehkäisevää ja hyvinvointia edistävää toimintaa sekä varhaisen tuen palveluita alueella matalalla kynnyksellä.
- **Perhekeskusverkostot** toimivat hyvänä yhteistyötapana, jolloin jokainen toimija saa tuoda asioitaan esille ja yhteistyössä voidaan vastata alueen lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin.
- **Avoimet kohtaamispaikat**

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Poliisi

- **Ankkuritoiminta** on moniammatillista yhteistyötä, mikä on sisällytetty perhekeskuksen rakenteisiin.
- Poliisi voi toimia virka-apuna mm. perheväkivalta-asioissa tai laitoksessa asuvan nuoren karkumatkan selvityksessä
- Marak (moniammatillinen riskienarviointikokous parisuhdeväkivaltaan liittyen) työryhmä

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Hankeyhteistyö

- Hankkeiden kanssa yhteistyössä kehitetään asiakkaille tarjottavia palveluja, kuten **elintapaohjausta ja –neuvontaa sekä mielenterveys- ja päihdepalveluja sekä uusia palvelumuotoja lastensuojeluun**
- Yhteiskehittämisenä tuotetaan ammatillisia koulutuksia esim. terapiat etulinjaan, toipumisorientaatio, traumainformoitu työote **koulutuksia**

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Aikuisten palvelut

- Aikuisten sosiaalipalvelut tarjoavat sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita työikäisille, myös lasten vanhemmille
- Erityistason maahanmuutto- ja pakolaistyö
- Vammaispalveluiden tavoitteena on kehitysvammaisen tai erityistä tukea tarvitsevan lapsen / nuoren tukeminen mahdollisimman normaaliin elämään yhteiskunnassa sekä tarpeellisen avun antaminen
- Lapsiperheiden vanhempien omat hoitokontaktit

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Lastenpsykiatria (alle 13v)
Nuorisopsykiatria (13-22v)

- Yhteisasiakkauksia lapsiperhesosiaalityön ja lastensuojeluasiakkaiden kanssa.
- Työryhminä ovat: pikkulapsityöryhmä, sijoitettujen lasten työryhmä, nepsytyöryhmä
- Konsultointikäytänteet

7. Yhteistyö eri tahojen kanssa

Yritykset

- Ostamme palveluja yrityksiltä ja yksityisyrittäjiltä
- Kilpailutettuja sopimuskokonaisuuksia esim. sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain tarkoittamia lapsiperheiden ja lastensuojelun avohuollon ja sosiaalihuollon palveluita (perhetyö, tehostettu perhetyö, ammatillinen tukihenkilötoiminta, valvotut ja tuetut tapaamiset sekä valvotut vaihdot ja perhekuntoutus)
- PSOP palvelusetelijärjestelmässä palveluseteliyrittäjiä (lapsiperheiden kotipalvelu, koululaisten näöntutkimus, kuntoutus)

8. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Seuranta
Satakuntalaiset lapset, nuoret ja perheet liikkuvat enemmän	<p>* Neuvokas perhe mallin käyttöönotto sosiaali- ja terveystalouksissa</p> <p>*HYTE-valmentajat perhekeskuksissa</p>	<p>*Thl:n tilasto ylipainoisista lapsista (ylipainon ml. Lihavuus yleisyys eri ikäisillä lapsilla)</p> <p>*Kouluterveyskyselyn tulokset liikkumisesta (vähintään tunnin päivässä liikkuvien %-osuus eri oppilasryhmissä) ja omasta hyvinvoinnin kokemuksesta</p> <p>*MOVE-mittausten tulokset (oppilaista se %-osuus, jolla heikko fyysinen toimintakyky)</p> <p>*Asiakasmäärät ja käyntimäärät. Elintapaohjeuksen ja liikunnan lisäämisen toimintamalli on laadittu ja käytössä perhekeskuksissa</p>	<p>*Vuosittain, LNP laajennetussa johtoryhmässä, esihenkilöpalaverissa (Kouluterveyskyselyn tulokset kahden vuoden välein)</p>

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Seuranta
Satakuntalaiset lapset, nuoret ja perheet voivat paremmin	<ul style="list-style-type: none">*Terapiat etulinjaan menetelmien käyttöönotto*HYTE-tarjotin*Nuorten päihdeyksikön perustaminen*Vanhemmuuden tuki: erilaiset ryhmätoiminnot*Systeemisen työotteen käyttö ja juurruttaminen	<ul style="list-style-type: none">*Käyttöön otettujen TE-menetelmien määrä, koulutettujen ammattilaisten määrä, menetelmienohjelmiin osallistuneiden asiakkaiden määrä, kouluterveyskyselyn tulokset lasten ja nuorten kokemasta mielenterveydestä (kouluterveyskysely)* Onko hyte-tarjotin laadittu ja toimii sähköisellä alustalla*Onko yksikkö toiminnassa ja sen asiakasmäärät*Osallistujamäärät*Koulutettujen määrä ja asiakkaiden määrät lastensuojelun tiimeissä. Systeemisen ajattelun koulutukset perhekeskuksen ammattilaisilla	<ul style="list-style-type: none">*Vuosittain, LNP laajennetussa johtoryhmässä, esihenkilöpalaverissa (Kouluterveyskyselyn tulokset kahden vuoden välein)

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Seuranta
Yhteistyön lisääntyminen eri ammattilaisten ja tahojen kanssa, jotka tuottavat Satakunnassa palveluja lapsille, nuorille ja perheille	<ul style="list-style-type: none">*Perhekeskusten ja lastensuojelun välisen yhteistyön tehostaminen*3. sektorin palvelujen näkyminen / lisääminen palvelutarjottimiin, järjestöavustusten kohdentaminen ha:en työtä tukevaksi*Perhekeskusverkostojen toiminta*Kuntien sivistystoimien kanssa yhteiset hyvinvoinnin tavoitteet	<ul style="list-style-type: none">*Yhteiset toimintamallit ja yhteistyöfoorumit*Kuinka monessa palvelukuvauksessa näkyy 3. sektorin rooli, järjestöavustusten euromääräinen kohdentuminen lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, jotka tukevat ha:n työtä ja osaamista*Kuinka monta perhekeskusverkostoa toimii, niiden kokoontumiset ja yhteiset alueelliset saavutukset*kaksi yhteistä tavoitetta ha:n ja kuntien hyvinvointisuunnitelmissa	*Vuosittain, LNP laajennetussa johtoryhmässä, e sihenkilöpalaverissa sekä muissa yhteistyöpalaverissa